

Υπόθεση C-33/23

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία κατάθεσης:

24 Ιανουαρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Landesgericht Korneuburg (Αυστρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

24 Ιανουαρίου 2023

Εκκαλούσα:

AA AG

Εφεσίβλητοι:

VM

AG GmbH

[παραλειπόμενα]

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

LANDESGERICHT KORNEUBURG (ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ KORNEUBURG,
ΑΥΣΤΡΙΑ)

ΔΙΑΤΑΞΗ

Το Landesgericht Korneuburg (πρωτοδικείο Korneuburg), [παραλειπόμενα] επιλαμβανόμενο ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο επί των υποθέσεων

[A] του ενάγοντος V***** M*****[παραλειπόμενα] ¹ [παραλειπόμενα] κατά της εναγομένης A***** A***** AG [παραλειπόμενα] λόγω απαίτησης **250,00 ευρώ** πλέον τόκων και εξόδων (22 R 224/22d).

¹ [παραλειπόμενα]

[B] της ενάγουσας **A***** G***** GmbH** [παραλειπόμενα] κατά της εναγομένης **A***** A***** AG**, [παραλειπόμενα] λόγω απαίτησης **800,00 ευρώ** πλέον τόκων και εξόδων (**22 R 10/23k**).

εξέδωσε, στο πλαίσιο της εκδίκασης των εφέσεων της εναγομένης σε καθεμία περίπτωση κατά των αποφάσεων του Bezirksgericht Schwechat (ειρηνοδικείου Schwechat, Αυστρία)

[A] της 1.9.2022, αριθ. 24 C 203/22s-7, και

[B] της 26.10.2022, αριθ. 27 C 174/22y-9,

σε συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών, την ακόλουθη διάταξη:

[I.] [παραλειπόμενα] [συνεκδίκαση των εγχώριων δικών]

[II.] Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ:

[1] «Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91 (στο εξής: κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών), σε συνδυασμό με τη συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (στο εξής: συμφωνία αεροπορικών μεταφορών) της 21ης Ιουνίου 1999, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση αριθ. 2/2010 της Επιτροπής Αερομεταφορών Κοινότητας/Ελβετίας της 26ης Νοεμβρίου 2010, την έννοια ότι πτήση που αποτελείται από δύο σκέλη με αναχώρηση από το έδαφος της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, ενδιάμεση στάση στο έδαφος κράτους μέλους και προορισμό στο έδαφος τρίτης χώρας (την οποία εκτελεί επιπλέον κοινοτικός αερομεταφορέας) πρέπει να θεωρείται ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών;

[2] «Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91 (στο εξής: κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών), σε συνδυασμό με τη συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (στο εξής: συμφωνία αεροπορικών μεταφορών) της 21ης Ιουνίου 1999,

όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση αριθ. 2/2010 της Επιτροπής Αερομεταφορών Κοινότητας/Ελβετίας της 26ης Νοεμβρίου 2010 την έννοια ότι πτήση που αποτελείται από δύο σκέλη με αναχώρηση από το έδαφος τρίτης χώρας, ενδιάμεση στάση στο έδαφος κράτους μέλους και προορισμό στο έδαφος της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, την οποία εκτελεί κοινοτικός αερομεταφορέας, πρέπει να θεωρείται ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών;»

[III.] [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

ΣΚΕΠΤΙΚΟ:

[I.] [παραλειπόμενα] [αναφορά στο εθνικό δίκαιο]

[II.] Επί της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως:

[A] 22 R 224/22d

Επί των πραγματικών περιστατικών:

Ο ενάγων είχε επιβεβαιωμένη ενιαία κράτηση για την πτήση OS 774 από Βελιγράδι (Σερβία) προς Βιέννη (Αυστρία) και για την πτήση OS 575 από Βιέννη προς Γενεύη (Ελβετία) που επρόκειτο να εκτελέσει η εναγομένη στις 30 Ιουλίου 2020.

Η πτήση OS 774 από Βελιγράδι προς Βιέννη πραγματοποιήθηκε. Η πτήση OS [575] από Βιέννη προς Γενεύη ματαιώθηκε και ο ενάγων πληροφορήθηκε σχετικά λιγότερο από επτά ημέρες νωρίτερα. Δεν πραγματοποιήθηκε εναλλακτική μεταφορά. Η απόσταση της αεροπορικής διαδρομής από το Βελιγράδι έως τη Γενεύη δεν υπερβαίνει τα 1 500 χιλιόμετρα.

Με έγγραφο της 20ής Ιουλίου 2020, ο ενάγων ζήτησε από την εναγομένη να καταβάλει αποζημίωση ύψους 250,00 ευρώ και έταξε προθεσμία πληρωμής έως τις 3 Ιουλίου 2020.

Επί της διαδικασίας της κύριας δίκης:

Ο ενάγων ζήτησε να του επιδικασθεί αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004 (κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών), ύψους 250,00 ευρώ, πλέον νομίμων τόκων, και υποστήριξε ότι ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών εφαρμόζεται στην επίμαχη πτήση.

Η εναγομένη αρνήθηκε την αγωγή και ζήτησε την απόρριψή της, προέβαλε δε ότι ο επιβάτης δεν επιβιβάσθηκε στην πτήση του σε αερολιμένα που βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους στο οποίο εφαρμόζεται η συνθήκη. Ούτε ο τελικός

προορισμός βρισκόταν σε αερολιμένα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λόγω της αδυναμίας εφαρμογής του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών, ο επιβάτης δεν δικαιούται αποζημίωση.

Με την **εκκαλούμενη απόφαση**, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο καταδίκασε την εναγομένη στην καταβολή ποσού 250,00 ευρώ, πλέον νομίμων τόκων, καθώς και των δικαστικών εξόδων. Από νομικής απόψεως, έκρινε συνοπτικά, βάσει των αρχικώς εκτεθέντων πραγματικών περιστατικών –ορισμένα δεν αμφισβητούνται και άλλα έχουν διαγνωσθεί με δύναμη δεδικασμένου σύμφωνα με το εθνικό δικονομικό δίκαιο (άρθρο 501, παράγραφος 1, Zivilprozessordnung [αυστριακού κώδικα πολιτικής δικονομίας])– ότι δυνάμει της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών που συνήφθη στις 21 Ιουνίου 1999 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (στο εξής: συμφωνία αεροπορικών μεταφορών), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση αριθ. 1/2006 της Επιτροπής Αερομεταφορών Κοινότητας/Ελβετίας της 18ης Οκτωβρίου 2006 (που προσαρμόστηκε τυπικά με την απόφαση αριθ. 2/20[1]0 της 26ης Νοεμβρίου 20[1]0), ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών έχει επίσης εφαρμογή στην επίμαχη πτήση. Η εναγομένη δεν επικαλέστηκε την ύπαρξη εκτάκτων περιστάσεων ή τη λήψη ευλόγων μέτρων. Επομένως, ο ενάγων δικαιούται την αποζημίωση που ζήτησε.

Κατά της απόφασης αυτής στρέφεται η **έφεση** της εναγομένης λόγω εσφαλμένης νομικής εκτιμήσεως, με αίτημα να μεταρρυθμισθεί η εκκαλούμενη απόφαση με σκοπό όπως απορριφθεί στο σύνολό της· επικουρικώς, ζητείται η εξαφάνιση της απόφασης.

Ο ενάγων ζητεί να απορριφθεί η έφεση.

Το Landesgericht Korneuburg (πρωτοδικείο Korneuburg) καλείται να αποφανθεί, ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, σε δεύτερο και τελευταίο βαθμό επί της αξιώσεως του ενάγοντος.

[B] 22 R 10/23k

Επί των πραγματικών περιστατικών:

Οι επιβάτες L***** N***** και S***** C***** είχαν επιβεβαιωμένη ενιαία κράτηση για την πτήση OS 568 από Ζυρίχη (Ελβετία) προς Βιέννη (Αυστρία) και για την πτήση OS 899 από Βιέννη προς Μαρακές (Μαρόκο) που επρόκειτο να εκτελέσει η εναγομένη στις 8 Σεπτεμβρίου 2019.

Η πτήση OS 568 από Ζυρίχη προς Βιέννη καθυστέρησε, με αποτέλεσμα οι επιβάτες να χάσουν την πτήση ανταπόκρισης OS 899 και να φτάσουν στον τελικό προορισμό τους στο Μαρακές με καθυστέρηση άνω των τριών ωρών. Η απόσταση της αεροπορικής διαδρομής από τη Ζυρίχη έως το Μαρακές υπερβαίνει τα 1 500 χιλιόμετρα (όχι όμως τα 3 500 χιλιόμετρα).

Οι επιβάτες εκχώρησαν τις αξιώσεις τους για αποζημίωση βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών (διά μέσου της A***** Ltd το τελευταίον) προς την ενάγουσα, η οποία αποδέχθηκε την εκχώρηση.

Η ενάγουσα ζήτησε από την εναγομένη την καταβολή αποζημίωσης συνολικού ύψους 800,00 ευρώ χωρίς να λάβει ανταπόκριση.

Επί της διαδικασίας της κύριας δίκης:

Η **ενάγουσα** ζήτησε να της επιδικασθεί αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004 (κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών), συνολικού ύψους 800,00 ευρώ, πλέον νομίμων τόκων, και υποστήριξε ότι ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών εφαρμόζεται στην επίμαχη πτήση.

Η **εναγομένη** αρνήθηκε την αγωγή και ζήτησε την απόρριψή της, προέβαλε δε ότι οι επιβάτες δεν επιβιβάστηκαν στην πτήση τους σε αερολιμένα που βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους στο οποίο εφαρμόζεται η συνθήκη. Ούτε ο τελικός προορισμός βρισκόταν σε αερολιμένα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λόγω της αδυναμίας εφαρμογής του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών, οι επιβάτες δεν δικαιούνται αποζημίωση.

Με την **εκκαλούμενη απόφαση**, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο καταδίκασε την εναγομένη στην καταβολή ποσού 800,00 ευρώ, πλέον νομίμων τόκων, καθώς και δικαστικών εξόδων. Από νομικής απόψεως, έκρινε συνοπτικά, βάσει των αρχικώς εκτεθέντων πραγματικών περιστατικών –ορισμένα δεν αμφισβητούνται και άλλα έχουν διαγνωσθεί με δύναμη δεδικασμένου σύμφωνα με το εθνικό δικονομικό δίκαιο (άρθρο 501, παράγραφος 1, Zivilprozessordnung [αυστριακού κώδικα πολιτικής δικονομίας])– ότι δυνάμει της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών που συνήφθη στις 21 Ιουνίου 1999 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (στο εξής: συμφωνία αεροπορικών μεταφορών), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση αριθ. 1/2006 της Επιτροπής Αερομεταφορών Κοινότητας/Ελβετίας της 18ης Οκτωβρίου 2006 (που προσαρμόστηκε τυπικά με την απόφαση αριθ. 2/20[1]0 της 26ης Νοεμβρίου 20[1]0), ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών έχει επίσης εφαρμογή στην επίμαχη πτήση. Η εναγομένη δεν επικαλέσθηκε την ύπαρξη εκτάκτων περιστάσεων ή τη λήψη ευλόγων μέτρων. Επομένως, η ενάγουσα δικαιούται την αποζημίωση που ζήτησε.

Κατά της απόφασης αυτής στρέφεται η **έφεση** της εναγομένης λόγω εσφαλμένης νομικής εκτιμήσεως, με αίτημα να μεταρρυθμισθεί η εκκαλούμενη απόφαση με σκοπό όπως απορριφθεί στο σύνολό της· επικουρικώς, ζητείται η εξαφάνιση της απόφασης.

Η ενάγουσα ζητεί να απορριφθεί η έφεση.

Το Landesgericht Korneuburg (πρωτοδικείο Korneuburg) καλείται να αποφανθεί, ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, σε δεύτερο και τελευταίο βαθμό επί της αξιώσεως της ενάγουσας.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων:

[1] Βασική προϋπόθεση για να δικαιούνται οι ενάγοντες αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών είναι οι επίμαχες πτήσεις να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού.

[2] Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών, ο κανονισμός εφαρμόζεται

α) στους επιβάτες που αναχωρούν από αερολιμένα στο έδαφος κράτους μέλους στο οποίο εφαρμόζεται η συνθήκη· ή

β) στους επιβάτες που αναχωρούν από αερολιμένα στο έδαφος τρίτης χώρας με προορισμό αερολιμένα στο έδαφος κράτους μέλους στο οποίο εφαρμόζεται η συνθήκη, και εφόσον ο πραγματικός αερομεταφορέας της συγκεκριμένης πτήσης είναι κοινοτικός αερομεταφορέας· εκτός αν οι επιβάτες έχουν λάβει ανταλλάγματα ή αποζημίωση και τύχει βοήθειας στην εν λόγω τρίτη χώρα.

[3] Στις προκείμενες υποθέσεις, ούτε ο τόπος αναχώρησης ούτε ο τελικός προορισμός της πτήσης βρίσκονται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης· στην περίπτωση [Α], ο τόπος αναχώρησης βρίσκεται στο έδαφος τρίτης χώρας και ο τόπος άφιξης στο έδαφος της Ελβετικής Συνομοσπονδίας· στην περίπτωση [Β], ο τόπος αναχώρησης βρίσκεται στο έδαφος της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και ο τόπος άφιξης στο έδαφος τρίτης χώρας.

Η προσέγγιση αυτή στηρίζεται στην έως τώρα νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την οποία αεροπορικό ταξίδι με μία ή περισσότερες ανταποκρίσεις για το οποίο έγινε ενιαία κράτηση αποτελεί ένα σύνολο όσον αφορά τα δικαιώματα αποζημίωσης των επιβατών που προβλέπει ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών, όπερ σημαίνει ότι η εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού εκτιμάται με γνώμονα το αρχικό σημείο αναχώρησης και τον τελικό προορισμό του ταξιδιού (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόφαση της 11ης Ιουλίου 2019, *České aerolinie*, [C-502/18,] σκέψη 16· απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2020, *KLM Royal Dutch Airlines*, C-367/20, σκέψη 19· απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2022, *Airhelp*, C-451/20, σκέψη 26· απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2022, *flightright GmbH*, C-436/21, σκέψη 23). Το γεγονός ότι ο αερολιμένας, στον οποίο πραγματοποιείται η ενδιάμεση στάση, βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους δεν συνεπάγεται την εφαρμογή του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2022, C-451/20, *Austrian Airlines*, σκέψη 41).

[4] Η συμφωνία αεροπορικών μεταφορών που συνήφθη στις 21 Ιουνίου 1999 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (στο εξής: συμφωνία αεροπορικών μεταφορών), θεσπίζει κανόνες που εφαρμόζονται στα συμβαλλόμενα μέρη στο πεδίο της πολιτικής αεροπορίας (άρθρο 1 της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών). Στο προοίμιό της, αναφέρεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη επιθυμούν την εναρμόνιση των κανόνων στις ενδοευρωπαϊκές αεροπορικές μεταφορές λόγω του ολοκληρωμένου χαρακτήρα της διεθνούς πολιτικής αεροπορίας.

Το κεφάλαιο 1, άρθρο 1, παράγραφος 1, της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών ορίζει ως σκοπό της τη θέσπιση κανόνων για τα συμβαλλόμενα μέρη στο πεδίο της πολιτικής αεροπορίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών, οι διατάξεις της συμφωνίας και των παραρτημάτων της ισχύουν για τις αερομεταφορές ή σε θέματα που συνδέονται άμεσα με τις αερομεταφορές, όπως αυτές αναφέρονται στο παράρτημα της συμφωνίας.

Το άρθρο 23, παράγραφος 1, της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών αναφέρει ότι η συμφωνία δεν θίγει το δικαίωμα κάθε συμβαλλομένου μέρους, υπό τον όρο ότι τηρείται η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης και οι διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας, να τροποποιεί μονομερώς τη νομοθεσία του σε θέμα που ρυθμίζει η συμφωνία αυτή.

Το άρθρο 32 της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών ορίζει ότι το παράρτημα της συμφωνίας αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της.

Σύμφωνα με το παράρτημα της συμφωνίας αυτής, όποτε αναφέρονται κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ή η απαίτηση σύνδεσης με αυτά, οι αναφορές, για τους σκοπούς της εν λόγω συμφωνίας, νοούνται ότι εφαρμόζονται εξίσου στην Ελβετία ή στην απαίτηση σύνδεσης με την Ελβετία.

Με την απόφαση αριθ. 1/2006 της επιτροπής αεροπορικών μεταφορών Κοινότητας/Ελβετίας της 18ης Οκτωβρίου 2006 (που προσαρμόστηκε τυπικά με την απόφαση αριθ. 2/20[1]0 της 26ης Νοεμβρίου 2010), τροποποιήθηκε (μεταξύ άλλων) η συμφωνία αεροπορικών μεταφορών στο μέτρο που στο σημείο [7] του παραρτήματος συμπεριλήφθηκε ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών (αντί του κανονισμού 295/91, ο οποίος εν τω μεταξύ καταργήθηκε).

Επομένως, το αιτούν δικαστήριο κλίνει προς την άποψη ότι το γράμμα και ο διαφαινόμενος σκοπός της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών συνηγορούν υπέρ της απεριόριστης εφαρμογής του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και στο έδαφος της Ελβετίας.

[5] Εντούτοις, το δικαστήριο αστικών διαφορών του καντονιού της πόλης της Βασιλείας (Ελβετία), στηριζόμενο στο άρθρο 15 της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών, σύμφωνα με το οποίο χορηγούνται δικαιώματα κυκλοφορίας στους

αερομεταφορείς της Κοινότητας και της Ελβετίας μόνο μεταξύ της Ελβετίας αφενός και της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφετέρου, καθώς και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έκρινε ότι ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών εφαρμόζεται μόνο κατά το μέτρο αυτό (αποφάσεις της 11ης Μαρτίου 2011, V.2010.1734 και της 15ης Μαΐου 2012, V.2012.213).

Ωστόσο, επ' αυτού πρέπει να αντιταχθεί, κατά το αιτούν δικαστήριο, ότι το άρθρο 15 της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών, το οποίο αφορά την αμοιβαία χορήγηση δικαιωμάτων κυκλοφορίας, αποτελεί μία μόνο πτυχή της συνολικής συμφωνίας, η οποία δεν έχει καμία εμφανή σχέση με τη χορήγηση δικαιωμάτων στους επιβάτες.

[6] Αντιθέτως, η Schweizer Bundesamt für Zivilluftfahrt (ομοσπονδιακή υπηρεσία πολιτικής αεροπορίας της Ελβετίας, στο εξής: BAZL) έχει σαφώς την άποψη ότι ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών εφαρμόζεται τουλάχιστον σε όλες τις πτήσεις αναχώρησης από την Ελβετία ανεξαρτήτως της αεροπορικής εταιρίας (www.bazl.admin.ch/bazl/de/home/gutzuwissen/fluggastrechte.html). Σε αυτή την περίπτωση, το ίδιο θα έπρεπε να ισχύει επίσης –εν προκειμένω ως προς την υπόθεση [A]– για όλες τις πτήσεις με τελικό προορισμό στην Ελβετία, εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών.

Αυτό δέχεται το αιτούν δικαστήριο εν προκειμένω:

- Ο πραγματικός αερομεταφορέας και των δύο σκελών –η εναγομένη– είναι κοινοτικός αερομεταφορέας.
- Η λήψη αποζημίωσης σε τρίτη χώρα συνιστά αποσβεστικό γεγονός το οποίο, σύμφωνα με τις γενικές αρχές, θα έπρεπε να επικαλεσθεί και να αποδείξει ο εναγόμενος πραγματικός αερομεταφορέας. Ωστόσο, η εναγομένη δεν προέβαλε κανένα σχετικό ισχυρισμό στο πλαίσιο της κύριας δίκης.

[6] Επιπλέον, το (γερμανικό) Bundesgerichtshof (Ομοσπονδιακό Ανώτατο Δικαστήριο, στο εξής: BGH) έκρινε, στις αιτήσεις προδικαστικής απόφασης της 9ης Απριλίου 2013 (X ZR 105/12) και της 22ας Ιουνίου 2021 (X ZR 15/20) –οι οποίες αφορούσαν τη δυνατότητα εφαρμογής σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού–, ότι, με την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών στο έδαφος της Ελβετίας μέσω της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών, εμπίπτουν σε αυτό επίσης πτήσεις που αναχωρούν από το έδαφος της Ελβετίας και έχουν τελικό προορισμό σε τρίτη χώρα.

Το γερμανικό BGH εξέθεσε επ' αυτού ότι το παράρτημα της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών που αναδιατυπώθηκε από την Επιτροπή αερομεταφορών με την απόφαση αριθ. 2/2010, ορίζει στη δεύτερη περίπτωση ότι για τις πράξεις που προσδιορίζονται στο παράρτημα, κάθε περιεχόμενη σε αυτό αναφορά στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης

νοείται για τους σκοπούς της συμφωνίας ότι εφαρμόζεται εξίσου στην Ελβετία. Κατά συνέπεια, το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών θα μπορούσε να εφαρμόζεται κατά τρόπο ώστε να αρκεί για την ενάσκηση αξιώσεων βάσει του κανονισμού αυτού ο τόπος αναχώρησης μιας πτήσης ή, όταν η έδρα του αερομεταφορέα βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στην Ελβετία, ο τόπος άφιξης να βρίσκεται στην Ελβετία. Μια τέτοια ερμηνεία της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών και του παραρτήματός της συνάδει όχι μόνο με το γράμμα της, αλλά και με τον σκοπό που διατυπώνεται στο προοίμιο της συμφωνίας αυτής, να εναρμονισθούν οι κανόνες στις ενδοευρωπαϊκές αεροπορικές μεταφορές, συμπεριλαμβανομένου του εδάφους της Ελβετίας. Σύμφωνα με αυτό, οι αερομεταφορείς στην Ελβετία θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα και την υποχρέωση να λειτουργούν υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που ισχύουν στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι καταναλωτές και οι πελάτες των αερομεταφορέων θα πρέπει να απολαμβάνουν το ίδιο επίπεδο ποιότητας στην Ελβετία και, κατά συνέπεια, να είναι σε θέση να ασκούν τα ίδια δικαιώματα έναντι των επιχειρήσεων αυτών στην Ελβετία, όπως και στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι δε αερομεταφορείς θα πρέπει, από την πλευρά τους, να υπόκεινται στους ίδιους όρους ανταγωνισμού. Τούτο θα ήταν αδύνατο αν ο κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών έπρεπε να εφαρμόζεται μόνο σε επιβάτες που επιβιβάζονται στο έδαφος της Ελβετίας σε πτήση προς αερολιμένα που βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[α] Ωστόσο, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που κινήθηκε στο πλαίσιο της υπόθεσης X ZR 105/12 (C-259/13) διεγράφη από το πρωτόκολλο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[β] Λόγω της απάντησης που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που κινήθηκε στο πλαίσιο της υπόθεσης X ZR 15/20 (C-436/21), το συναφές εν προκειμένω δεύτερο προδικαστικό ερώτημα δεν χρειάστηκε να εξετασθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[7] Από το πρωτόκολλο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης διεγράφη, επίσης, αίτηση προδικαστικής αποφάσεως του Amtsgericht Hannover (ειρηνοδικείου Ανοβέρου, Γερμανία, C-3/15) σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β), του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών σε πτήση που συνδέει τρίτη χώρα με την Ελβετία.

[8] Η εξέταση του προδικαστικού ερωτήματος είναι αναγκαία για το δευτεροβάθμιο δικαστήριο προκειμένου να μπορέσει να αποφανθεί οριστικά επί των εφέσεων. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκτιμά ότι δεν υφίσταται εν προκειμένω *acte clair*.

Αν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δώσει καταφατική απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα, τότε πράγματι υφίστανται οι αξιώσεις αποζημίωσης των εναγόντων σε καθεμία περίπτωση· οι εφέσεις της εναγομένης σε καθεμία

περίπτωση θα έπρεπε να απορριφθούν. Αν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δώσει αρνητική απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα, τότε δεν υφίσταται η αξίωση αποζημίωσης των εναγόντων σε καθεμία περίπτωση· η έφεση της εναγομένης σε καθεμία περίπτωση θα έπρεπε να γίνει δεκτή και να μεταρρυθμιστούν οι πρωτόδικες αποφάσεις με σκοπό όπως απορριφθούν οι αγωγές. Επομένως, η απάντηση των προδικαστικών ερωτημάτων είναι αναγκαία για την έκδοση απόφασης από το αιτούν δικαστήριο.

[III.] [παραλειπόμενα] [αναφορά στο εθνικό δίκαιο]

Landesgericht Korneuburg (πρωτοδικείο Korneuburg), [παραλειπόμενα]

Korneuburg, 24 Ιανουαρίου 2023

[παραλειπόμενα]